

Tygodnik Gospodarczy

Rok III

Poznań, dnia 26 kwietnia 1947

Nr 17

T R E S Ć: Międzynarodowe Targi w Poznaniu — Na marginesie Targów Poznańskich (str. 148) — Spółdzielczość na Targach i Wystawach (str. 149) — Inwestycja i kapitalny remont a podatek dochodowy (str. 149) — Wyjaśnienia w sprawach skarbowych (str. 150) — Poradnik księgowego (str. 151) — Komunikaty.

Międzynarodowe Targi w Poznaniu

W dniu dzisiejszym Międzynarodowe Targi w Poznaniu otwierają swoje podwoje po raz pierwszy po wojnie, stając w rzędzie tych, które unieruchomione przez czas wojny podjęły swoją działalność po wojnie, a podejmują ją nie tylko wszystkie poważniejsze targi w Europie o charakterze międzynarodowym, ale nawet i małe targi, nie mające tego charakteru, jak np. we Francji, gdzie czynnych jest aż 19 targów. Targi międzynarodowe zawsze były jednym z bardzo skutecznych środków wejścia na rynek, a po wojnie jeszcze bardziej zyskały na znaczeniu, co zwłaszcza odnosi się do krajów, które jak Polska stosują tak daleko idące ograniczenia nie tylko wyjazdów za granicę swoich obywateli, ale nawet utrudnienia dla przyjazdu obywateli obcych. W tym stanie rzeczy Targi Międzynarodowe są prawie jedyną okazją zetknięcia się zagranicznych dostawców i odbiorców z krajowymi. Dodajmy do tego, że po wojnie niezależnie od olbrzymich potrzeb importowych prawie wszystkich państw, wszystkie też państwa podjęły walkę o eksport w warunkach skrópanego obrotu międzynarodowego, w którym przypuszczać należy, wszystkie neomerkantylistyczne środki popierania wywozu i ograniczeń przywozu również w pełni odżyją, o ile to już nie nastąpiło i o ile usiłowania stworzenia międzynarodowej organizacji handlowej (ITO — International Trade Association), w której to sprawie się właśnie konferencja międzynarodowa odbywa, — nie doprowadzą do pomyślnego rezultatu. Obawiać się należy, że piękne cele, do

których dąży Organizacja Zjednoczonych Narodów, bo jej to organem ma być ITO, nie zostaną w pełni osiągnięte, — podkreślamy w pełni, ponieważ cele są zbyt liberalistycznie wytknięte jak na powojenne warunki gospodarcze. W tym stanie rzeczy walka o eksport będzie prowadzona wszelkimi środkami, w zakresie których możemy się spodziewać również pewnych nowości, a najgroźniejszym konkurentem będą Stany Zjednoczone Ameryki, które rozbudowały podczas wojny swój przemysł do niebywałych rozmiarów i mogą w niejednym artykule zaspokoić zapotrzebowanie całego świata. Jak prasa podaje, zapasy towarowe USA wynoszą 20,6 miliarda dolarów. Ta olbrzymia masa towarów musi być upchnięta, a poza tym Stany Zjednoczone nie zamierzają ani mieć u siebie bezrobocia ani obniżyć swej wysokiej stopy życiowej. Niemniej ważnym czynnikiem w handlu zagranicznym jest i w jeszcze większym stopniu stanie się Wielka Brytania, która reprezentując przed wojną 20% eksportu światowego musi swój wywóz prawie podwoić, aby załatać deficyt swego bilansu płatniczego, obciążonego z jednej strony największym importem świata, z drugiej zaś utratą swych bardzo poważnych pozycji dochodowych.

W rzędzie państw pragnących swój eksport rozwinąć do jak największych rozmiarów staje również Polska, która na razie poza węglem nie ma wielkich pozycji w eksporcie, ale której potencjalne możliwości są duże. Handel zagraniczny w trzyletnim planie gospodarczym odgrywa

**Ponieważ interesuje Cię, co się wytwarza w Polsce i zagranicą,
co chce Polska importować
i co będzie eksportować,
zwiadź Międzynarodowe Targi Poznańskie 26. IV. — 4. V. 1947**

poważną rolę. Od realizacji zamierzeń na tym polu zależeć będzie w znacznym stopniu powodzenie planu. Jako kraj inwestujący się Polska decyduje się na bierny bilans handlowy, na przewyżkę importu nad eksportem, nie znaczy to jednakże, jakoby w eksporcie była w mniejszym stopniu zainteresowana, ponieważ eksport właśnie w pierwszym rzędzie jest gwarancją dla importu i pewniejszym jego źródłem pokrycia jak przewidywane kredyty zagraniczne.

Jeszcze jeden ważny moment należy wziąć pod uwagę. Przez 6 lat wojny postęp techniczny bardzo poszedł naprzód, dokonano ogromnej ilości epokowych wynalazków, usprawniono technikę produkcji, zastosowano nowe tworzywa. W postępie tym Polska nie uczestniczyła, braki te musi nadrobić, musi pilnie śledzić obecny stan techniki przemysłowej, aby odbudowa przemysłu odbyła się według jej ostatnich wymagań, w przeciwnym razie pieniądz zużyty na inwestycje będzie zmarnowany. Przypomnijmy, że jedną z trudności w ekspansji przemysłu angielskiego jest zacofanie urządzeń przemysłowych i techniki produkcji w wielu gałęziach, które albo nie będą w stanie zaspokoić nowych wymagań rynku, albo będą podrażały produkcję, pozbawiając ją konkurencyjności, zwłaszcza z przemysłem USA.

Wszystkie targi są źródłem narodzin nowych pomysłów, środkiem postępu gospodarczego. Mię-

dzy innymi z tego też względu cieszą się one taką popularnością. Charakterystyczną jest rzeczą, że obecna wystawa przemysłu angielskiego zgromadziła tak wielką ilość wystawców, jak nigdy dotąd. Nasze Targi Międzynarodowe w Poznaniu, które już prawie połowę swojego przedwojennego metrażu krytej powierzchni odbudowały, (w rb. wynosi on 20.000 m² i 4.000 m² pod gołym niebem), cieszą się również ogromnym powodzeniem, bo nie są nawet w stanie zaspokoić zapotrzebowania metrażowego firm pragnących wystawiać.

Udział zagraniczny jest znaczny, bo udział bierze 11 państw o łącznej powierzchni ok. 3.400 m². Przewidywana jest możliwość zakupu ekspozycji. Przedstawiciele niektórych państw przyjeżdżają z konkretnymi propozycjami sprzedaży określonych partii towarów. Zgłoszone są liczne wycieczki z zagranicy, z samej Holandii zapowiedziany jest przyjazd 34 kupców i przemysłowców.

Choć Międzynarodowe Targi w Poznaniu będą otwarte już 26 kwietnia br., jednakże oficjalna uroczystość otwarcia odbędzie się dopiero dnia następnego.

Ograniczając się do tych uwag poinformujemy czytelników o przebiegu i wynikach Targów w następujących numerach.

Na marginesie Targów Poznańskich

Gdy z górą rok temu dyskutowana była sprawa wznowienia Międzynarodowych Targów Poznańskich, nie brak było wśród zainteresowanych czynników opinii, że w naszej dzisiejszej strukturze ekonomicznej nie ma dla Targów miejsca. Targi przed wojną były instrumentem życia gospodarczego, którego korzenie wyrastały z podłoża liberalistycznego.

Istnienie zasady wolnej gry sił w życiu gospodarczym Polski, zdawało się w sposób kategoryczny warunkować powodzenie Targów. Przekreślenie tej zasady — przekreślało sprawę Targów.

Organizatorzy Targów Poznańskich nie tracili jednak wiary, że poznańska instytucja targowa również w powojennych warunkach spełniać będzie doniosłą rolę. Przy zachowaniu zatem całej ostrożności polegającej m. in. na wypuszczeniu w ubiegłym roku próbnego balonika Targów Jesiennych „Odzież i Dom”, przystąpiono do szeroko zakrojonej akcji propagandowej i akwizycyjnej na tegoroczne Targi.

Już w czasie Targów Jesiennych okazało się, że inicjatywa prywatna pracująca po większej części w warunkach wolnej konkurencji zareagowała pozytywnie na fakt odradzania się Targów w Poznaniu. Była to jeszcze reakcja stosunkowo nieśmiała, lecz już 25% wystawców rekrutowało się z sektora prywatnego. Trzeba przy tym podkreślić, że wszyscy bez wyjątku wystawcy prywatni byli zadowoleni z osiągniętych wyników targowych.

Na tegorocznych Targach Międzynarodowych procentowy udział prywatnych wystawców wyraża się cyfrą 34%, nie wliczając w to oczywiście prywatnych wystawców z zagranicy.

Przytaczanych cyfr procentowych nie jesteśmy skłonni uważać za ostateczne. Dotąd bowiem ciągle jeszcze pokutowały w pewnym stopniu obawy sektora prywatnego o możliwość upaństwowienia jego przedsiębiorstw.

Obecne „ujawnienie” się prywatnych przedsiębiorstw na Targach Poznańskich wpłynęło niewątpliwie dodatnio na dalsze rozładowanie atmosfery braku dostatecznego zaufania.

Niedawne oświadczenie Rządu Rzeczypospolitej Polskiej powinno dokonać reszty w dziele odbudowy kredytu moralnego, którym „inicjatywa prywatna” winna darzyć Państwo, jeśli ma ona spełniać należycie rolę wyznaczoną w ramach Planu Odbudowy Gospodarczej.

W przyszłym roku zatem spotkamy niewątpliwie jeszcze liczniejszą rzeszę przedsiębiorstw prywatnych, wystawiających na Międzynarodowych Targach Poznańskich.

Jeśli przewidywania nasze nie okażą się błędne, wówczas będzie można zaryzykować twierdzenie, że Targi Poznańskie tak jak przed wojną pozostaną dla sektora prywatnego pozytywną i niezmienną wartością. Z uwagi jednak na znaczne przesunięcie się gospodarczego punktu ciężkości z sektora prywatnego na państwowy i uspołeczniony — musimy przede wszystkim zanalizować

użyteczność Targów Poznańskich pod kątem widzenia potrzeb tego ostatniego sektora.

Tegoroczna impreza będzie naocznym dowodem, jaką wagę przykłada przemysł państwowy do udziału w Targach Poznańskich.

Forma przygotowania i opracowania stoisk dowiedzie, że wystawca państwowy ceni sobie bardzo wysoko znaczenie udziału na Targach Poznańskich.

Na jakich przesłankach zasadza się zatem pozytywny stosunek Państwa jako producenta do Targów Poznańskich? W niektórych przecież branżach Państwo dzierży nieomalże monopol produkcyjny w swych rękach, mogłoby zatem zaniechać uczestniczenia w Targach. Dwa jednak względy przemawiają za niestosowaniem przez Państwo polityki gospodarczego splendid isolation.

Po pierwsze, konkurencja na rynkach zagranicznych, na których przemysł polski obojętnie jakiej branży zatracą charakter monopolisty, stając jak równy z równym do walki o zbyt z innymi państwami. Rynki obce nie spadają, zwłaszcza w strefach ustabilizowanej produkcji, jak dojrzały owoc w rękę — trzeba o nie zabiegać i walczyć. Skutecznym narzędziem tej walki są właśnie Targi Międzynarodowe.

Drugi wzgląd to funkcja społeczno-narodowa, jaką spełniają Targi Poznańskie.

„Państwo musi mieć możliwość udostępnienia wglądu szerokim warstwom narodu w osiągnięcia gospodarcze kraju. Wszelkie branżowe ad hoc organizowane wystawy nie spełniają tego zadania w sposób dostateczny. Wprawdzie targi mają charakter par excellence handlowy, bo celem ich jest zawieranie transakcji, w praktyce jednak spełniają one doskonale również funkcje wystawy powszechnej.

Można nawet bez przesady stwierdzić, że targi pod pewnym względem lepiej wywiązują się z zadań wystawowych niż same wystawy, są bowiem wierniejszym odbiciem aktualnej rzeczywistości.

Na wystawie można bowiem pokazać wszystko, nawet to, czego nie ma w bieżącej produkcji, na targach zaś w zasadzie tylko artykuły, które chce się sprzedać, a więc posiada się je w dostatecznej ilości.

Reasumując można stwierdzić, że dla sektora prywatnego pozostają tym, czym były w warunkach przedwojennych — dla sektora społecznego nabiórą z uwagi na posiadane cechy wystawowe szczególnej wartości społeczno - wychowawczej, która dla Państwa nie może być obojętna.

Oczekujemy z całym spokojem i wiarą, że tegoroczne Międzynarodowe Targi Poznańskie okażą się eksperymentem udanym.

Spółdzielczość na Targach i Wystawach

Jedną z instytucji, doceniającą znaczenie Targów i wystaw — jest „Społem”. W ub. r. mieliśmy możliwość oglądania na wszystkich większych wystawach stoiska tej instytucji — które obrazowały jej wspaniały wzrost. Z imprez krajowych podkreślić tu należy Wystawę w Bydgoszczy, wystawę: „Odbudowa Miast Wybrzeża” i „Odzież i Dom” w Poznaniu.

Wystawa w Bydgoszczy obsługana była bardzo starannie i dawała dokładny przegląd działalności Związku „Społem”. Stoisko zajmowało 3 duże sale z bogatym materiałem planszowym i eksponatowym. Stoisko to otrzymało 1 złoty i 3 srebrne medale.

Bardzo dobre stoisko dało „Społem” na wystawie „Odbudowy Miast Wybrzeża” w Gdańsku —

gdzie zwiedzający zachwycali się lekkimi, jasnymi planszami i freskami.

„Odzież i Dom” — była wystawą — stanowiącą wstęp do Targów Poznańskich. Urządzenie tego stoiska zbiegało się z obchodem jubileuszu XXXV-lecia „Społem”. — Stoisko obrazowało działalność „Społem” w zakresie głównie towarów włókienniczych, zwracając ogólną uwagę swym poziomem artystycznym.

Z zagranicznych imprez „Społem” brało udział w Targach w Lyonie, Bordeaux, Sztokholmie i Pradze.

Wszystkie stoiska wykonane były przez własną obsługę komórki reklamy „Społem”.

Inwestycja i kapitalny remont a podatek dochodowy

Stosownie do postanowień art. 11 dekretu o podatku dochodowym, nie uważa się za koszty uzyskania przychodów wydatków na nabycie, powiększenie lub ulepszenie źródła przychodów. W związku z tym wyłania się sprawa określenia pojęć wydatków inwestycyjnych niepotracalnych od dochodu.

Centralny urząd planowania określił pojęcie inwestycji i kapitalnego remontu, które to pojęcia miarodajne są przy ustalaniu podstaw wymiaru podatku dochodowego.

Pod pojęcie „wydatków inwestycyjnych” podpadają wydatki należące do którejkolwiek z poniżej wymienionych grup:

A. Wydatki mające na celu badanie możliwości i celowości inwestycji, wymienionych w punktach B—G, jak również wydatki związane ze sporządzeniem planów i kosztorysów tych inwestycji.

B. Wydatki na zakup dóbr kapitałowych jak np. licencje, patenty, prawa nabyte, udział w spółce itp.

C. Wydatki na:

1. budowę zakładów, budynków, urządzeń itp. wraz z całkowitym wyposażeniem wewnętrznym oraz pomocniczym mające na celu: a) uruchomienie nowej produkcji, b) wytworzenie nowych dóbr użytkowych.

2. **odbudowę** całkowicie lub częściowo nieczynnych obiektów mające na celu:

- a) uruchomienie produkcji,
- b) uruchomienie dóbr użytkowych.

3. **rozbudowę** istniejących zakładów, budynków, urządzeń itp. wraz z całkowitym wyposażeniem wewnętrznym oraz pomocniczym mające na celu:

- a) powiększenie produkcji już istniejącej,
- b) powiększenie możliwości usług już istniejących dóbr użytkowych.

4. **przebudowę** istniejących zakładów, budynków, urządzeń itp. wraz z całkowitym wyposażeniem wewnętrznym oraz pomocniczym mające na celu:

- a) racjonalizację produkcji, jak zmniejszenie kosztów własnych produkcji, polepszenie jej jakości, zwiększenie zdolności produkcyjnej, udoskonalenie metod produkcji itp.,
- b) zwiększenie sprawności usług dóbr użytkowych.

D. Wydatki związane z akcjami: **rewindykacyjną** oraz odszkodowań.

E. Wydatki na **zabezpieczenie** zakładów, budynków, dóbr usługowych itp. obiektów nieczynnych.

F. Wydatki na utworzenie specjalnych, tj. pozanormalnych rezerw surowcowych i środków technicznych.

G. Wydatki na remonty kapitalne.
Remont kapitalny.

Pod pojęcie wydatków na remont kapitalny podpadają wydatki odpowiadające wszystkim warunkom wymienionym dla jednej z poniższych trzech grup A, B i C.

A. dla urządzeń produkcyjnych:

1. cel wydatku: zamiana lub uzupełnienie względnie jednocześnie zamiana i uzupełnienie zasadniczych elementów urządzenia,

2. okres użytkowania urządzenia: dłuższy od 4 lat,

3. wielkość wydatku, powyżej 500.000 zł lub w przypadkach mniejszego wydatku co najmniej 30% szacunkowej wartości bieżącej poszczególnych obiektów podlegających remontowi.

B. dla budowli nadziemnych i podziemnych:

1. cel wydatku: zamiana lub uzupełnienie względnie jednocześnie zamiana i uzupełnienie budowli, dla których wymagane jest pozwolenie właściwych władz budowlanych lub górniczych.

2. okres użytkowania budowli dłuższy od 4 lat,

3. wielkość wydatku powyżej 500.000 zł lub w przypadkach poniżej tej sumy, jeżeli przekracza 30% szacunkowej wartości bieżącej obiektu podlegającego remontowi.

C. dla budowli ziemnych:

1. okres użytkowania budowli: większy niż 5 lat,

2. wielkość wydatku powyżej 500.000 zł lub w przypadkach poniżej tej sumy, jeżeli przekracza 30% szacunkowej wartości bieżącej obiektu podlegającego remontowi.

Wyjaśnienia w sprawach skarbowych

Podatek obrotowy w zakładach gastronomicznych

J. N. — Jarocin. Zapytuje Pan, czy restauracja zatrudniająca kelnerów obowiązana jest doliczać do faktycznego obrotu dziennego również 10% dodatek za obsługę, który każdego dnia zatrzymuje sobie kelner stosownie do umowy z właścicielem zakładu.

1) Stanowisko Urzędu Skarbowego jest słuszne. Stosownie do postanowień § 69 ust. 4 rozporządzenia wykonawczego do dekretu o podatku obrotowym dodatki na służbę i pracowników zatrudnionych u podatnika, pobierane przy świadczeniu rzeczy i usług (np. w zakładach gastronomicznych, hotelach, pensjonatach itp.), **stanowią składową część obrotu podatkowego**. Równocześnie zwracamy uwagę, iż przychód kelnerów z tytułu procentowego wynagrodzenia pobieranego od inkasowanych rachunków stanowi wynagrodzenie, podlegające opodatkowaniu podatkiem od wynagrodzeń tak samo, jak i inne pobierane przez nich wynagrodzenia (np. w naturze, w postaci posiłków itp.).

Obowiązek obliczenia i potrącenia podatku od wynagrodzeń należnego od kelnerów ciąży na pracodawcy, który rachunkowość (księgowość) swoją powinien tak prowadzić, by można było bez trudności ustalić wynagrodzenie poszczególnych kelnerów.

2) Czy podatek od spożycia zainkasowany od gościa (konsumenta) jest potrącalny od obrotu?

Podatku od spożycia w zakładach gastronomicznych nie włącza się do obrotu podlegającego podatkowi obrotowemu, albowiem podatek od spożycia obciąża materialnie konsumenta (gościa zakładu gastronomicznego), właściciel zaś zakładu występuje jedynie w charakterze płatnika (inkasenta), przy czym jest rzeczą obojętną, czy podatnik ujawnia to rachunkowo w sposób wyraźny, czy też włącza podatek do ceny własnego świadczenia.

3) Należałoby przyjąć wyjaśnienie jak w pk. 2), gdyż zryczałtowanie podatku od spożycia jest tylko umowną formą poboru, nie zaś zmianą charakteru samego podatku. Do zagadnienia tego powrócimy jeszcze z bardziej szczegółowym wyjaśnieniem.

Scalony podatek obrotowy od sprzedaży cukru, melasy, suszu buraczanego i wysłodków oraz produktów naftowych.

W związku z tym, iż dla niektórych reprezentantów kupiectwa prywatnego notatki w powyższej sprawie w Nr. Nr. 2 i 8 „Tygodnika Gospodarczego” z r. 1947 nie były zrozumiałe, wyjaśniamy dodatkowo, iż scalony podatek obrotowy od wyżej wymienionych artykułów nie obejmuje wszystkich a tylko niektóre fazy obrotów, mianowicie:

a) obroty w stanie nieprzerobionym cukrem, melasą, suszem buraczanym i wysłodkami, doko-

nane przez zakłady, zjednoczenia i przedsiębiorstwa objęte Centralnym Zarządem Przemysłu Cukrowniczego Ministerstwa Przemysłu, przy czym podstawę opodatkowania stanowi obrót osiągnięty przez Centralę Handlową Przemysłu Cukrowniczego,

b) obroty produktami naftowymi (paliwami płynnymi) dokonane przez zakłady, zjednoczenia i przedsiębiorstwa, objęte Centralnym Zarządem Przemysłu Paliw Płynnych Ministerstwa Przemysłu, przy czym podstawę opodatkowania stanowi obrót osiągnięty przez Centralę Produktów Naftowych.

Obroty zatem dokonane wymienionymi artykułami przez pozostałe przedsiębiorstwa (m. in. również przez przedsiębiorstwa prywatne i spółdzielcze) podlegają nadal podatkowi obrotowemu na zasadach ogólnych.

Oplata stempłowa od odwołań (zażaleń)

N. i P. — Poznań. Odwołanie (zażalenie od wymiaru podatku, tj. podanie, w którym petent żąda zmiany decyzji, wydanej w przedmiocie daniny publicznej (podatku, opłaty, cła) podlega opłacie stempłowej w wysokości 20 zł. Jeżeli jednak suma sporna nie przewyższa 100 zł, to opłata przy sumie spornej, przewyższającej 50 zł wynosi 5 zł. Przy sumie zaś nie przewyższającej 50 zł, podanie (odwołanie, zażalenie) wolne jest

od opłaty stempłowej. Od załączników do takiego podania (odwołania, zażalenia), od egzemplarza drugiego i następnych oraz odpisów, opłata stempłowa nie należy się.

Od dnia 1 maja 1947 r. począwszy, wszelkie podania w sprawie danin publicznych a zatem również odwołania i zażalenia podlegają „opłacie skarbowej” w wysokości 30 zł. Od każdego załącznika do takiego podania bez względu na to, czy jest nim oryginał oraz czy od niego uiszczono już poprzednio jakąkolwiek opłatę, należy się dalsza opłata skarbową w wysokości 5 zł.

Elka — Gostyń. 1) Bez dokładnej znajomości całokształtu sprawy w szczególności zaś stanu faktycznego, trudno jest udzielić Panu wyczerpujących i właściwych wyjaśnień. Przepuszczamy, iż wniósł Pan w terminie zażalenie od domiaru zaliczek. Jeżeli zażalenie nie zostało dotychczas rozstrzygnięte, to uważamy za wskazane wniesienie prośby do Izby Skarbowej w Poznaniu o przyspieszenie rozstrzygnięcia sprawy.

2) Urzędnicy skarbowi w toku pełnienia czynności służbowych nie powinni polecać podatnikowi księgowych.

H. M. — Bydgoszcz. Termin składania zeznań. Uwagi słuszne. Notatka w Nr 14, nawiązując do Nr 9 „Tygodnika” uwzględniła przedłużenie terminu do składania zeznań dla okręgu Izby Skarbowej Poznańskiej do dnia 31 marca 1947 r.

Poradnik księgowego

Konta kosztów w księdze głównej według jednolitego planu kont.

Klasa „4” jednolitego planu kont przeznaczona jest wyłącznie dla kont, które wykazują nam charakterystyczne koszty prowadzenia wynikające z bezpośredniej działalności przedsiębiorstwa. Omówiona swego czasu na łamach „Tygodnika” grupa kosztów w klasie „2” ma znacznie słabszy związek z zasadniczą działalnością i jest raczej dalszym wynikiem z tytułu pewnych nieodzownych nakładów jak i wpływów. Tak np. uzyskanie czy płacone odsetki są rezultatem dalszych posunięć w związku z dokonaniem pewnej transakcji i niekoniecznie muszą one zaistnieć.

Koszty klasy „4” noszą również miano kosztów pojedynczych, to znaczy, że nie jest dozwolone łączenie różnego rodzaju kosztów na jednym koncie. Ze względu na zachowanie ciągłej przejrzystości poszczególnych kosztów i wymogi władz skarbowych zaleca się rozbudować w sposób dość szczegółowy podgrupy danych grup, stosując nawet konta cztero- i więcej cyfrowe. Tą drogą zaoszczędzimy poważnie czasu przy sporządzaniu sprawozdania rocznego, a z punktu widzenia kalkulacji, na odcinku której ta grupa kosztów odgrywa dominującą rolę, zyskamy ułatwienie w pracach rachunkowych i przygotowawczych.

Rozbudowa kont kosztów w księdze głównej zależy wreszcie od rodzaju i zakresu działalności przedsiębiorstwa. Na tym miejscu wypada podkreślić, że przedsiębiorstwa o osobowości prawnej, a więc dla przykładu spółki z ograniczoną

odpowiedzialnością, winny bez względu na potencjał działalności swego przedsiębiorstwa dopilnować, by wszelkiego rodzaju koszty prowadzenia przedsiębiorstwa dały jasny i niedwuznaczny obraz. Wielu księgowych np. nie rozumie jeszcze dokładnie pojęcia i właściwego uchwycenia zaliczek na podatek obrotowy i dochodowy, księgując obie pozycje na jednym wspólnym koncie. Podatek obrotowy księgujemy w klasie „4”, zaś dochodowy w klasie „2” w odpowiedniej grupie lub podgrupie.

Autorzy stosowanego planu kont księgi głównej, chcąc nadać jemu miano „jednolity”, uwzględnili potrzeby zarówno w przedsiębiorstwach handlowych jak i przemysłowych. Ponadto kierowano się w równym stopniu takimi potrzebami, które przy właściwym układzie kont ułatwią wykorzystanie uszeregowanych liczb księgowych dla celów kalkulacji kosztów własnych.

Te wyżej wspomniane dwie przyczyny całkiem słusznie wpłynęły na to, iż na pierwszym miejscu w tej klasie jednolitego planu kont umieszczono materiały zużywane w procesie wytwarzania w przedsiębiorstwach przemysłowych oraz takie charakterystyczne nakłady przedsiębiorstwa, jakimi są robocizna i pensje i związane z nimi świadczenia dla robotników i pracowników umysłowych.

W każdym dobrze zorganizowanym przedsiębiorstwie przemysłowym przerzucamy w okre-

sach miesięcznych na podstawie raportów czy innych zapisków wartość wydanych surowców do wytwarzania, obliczając je według kosztów zakupu.

Poza własnymi surowcami oddawanymi do wytwarzania gotowych towarów zdarzyć się może w pewnych przedsiębiorstwach i taki zbieg okoliczności, że z przyczyn czy to niekalkulacyjnych, czy też innych jak np. brak odpowiedniego urządzenia (maszyn, narzędzi itp.) oddajemy surowiec do obróbki lub dostosowania go do danych indywidualnych potrzeb przedsiębiorstwa innemu. W takich wypadkach wszelkiego rodzaju koszty związane ze zmianą surowca księgujemy w którejś w tej samej grupie omawianej klasy, tj. grupie „40”. Tego rodzaju postępowanie jest zupełnie słuszne, bowiem należy je podobnie jak i inne zaszerzować do kosztów bezpośrednich przedsiębiorstwa.

Tworzenie dalszych podgrup w grupie „40” należy oprzeć na przewidzianych grupach klasy poprzednio omówionej. Ostatnią podgrupę rezerwujemy dla obcej obróbki, o której wyżej wspomnieliśmy.

Następne dwie grupy dotyczą nakładów związanych z robocizną, pensjami i z ponoszonymi świadczeniami dla personelu zatrudnionego w przedsiębiorstwie. Ich szczegółowy podział przedstawiałby się przykładowo następująco:

- 41 Robocizna i świadczenia społeczne dla pracowników fizycznych
 - 410 Robocizna bezpośrednia
 - 4100 Płace zasadnicze
 - 4101 Premie
 - 4111 Premie
 - 4102 Płace za godziny nadliczbowe
 - 4110 Płace zasadnicze
 - 411 Robocizna pośrednia
 - 4112 Płace za godziny nadliczbowe
 - 412 Płace za urlopy pracowników fizycznych.
 - 413 Ubezpieczenia społeczne
 - 414 Inne świadczenia ustawowe
 - 415 Świadczenia umowne
 - 416 Świadczenia dobrowolne
- 42 Pensje i świadczenia dla pracowników umysłowych
 - 420 Pensje
 - 4200 Pensje zasadnicze
 - 4201 Premie
 - 4202 Płace za godziny nadliczbowe
 - 421 Uposażenie władz przedsiębiorstwa

- 4210 Uposażenie zasadnicze
- 4211 Premie
- 422 Urlopy
- 423 Ubezpieczenia społeczne
- 424 Inne świadczenia ustawowe
- 425 Świadczenia umowne
- 426 Świadczenia dobrowolne

Pod mianem robocizny bezpośredniej rozumiemy wypłaty dla tych pracowników w przedsiębiorstwie przemysłowym, które biorą bezpośredni udział w produkcji, natomiast do robocizny pośredniej zaliczamy wypłaty asygnowane tym pracownikom, którzy pełnią funkcje pomocnicze, a więc dla przykładu pracowników zatrudnionych w magazynach przy przewożeniu surowców, półfabrykatów, gotowych towarów, — dalej pracowników zatrudnionych przy konserwacji lub naprawie maszyn produkcyjnych jak i innych, którzy nie są zatrudnieni bezpośrednio przy produkcji.

W podgrupie przeznaczonej dla księgowania ubezpieczeń społecznych, tj. „413 i 423” księgujemy ponoszone przez przedsiębiorstwo składki na rzecz Ubezpieczalni Społecznej. W następnej zaś kolejnej podgrupie (414 i 424) notujemy takie świadczenia ustawowe, jak dopłatę do podatku od wynagrodzeń w granicach ustalonych dekretem o podatku od wynagrodzeń.

Wszelkie świadczenia wynikające z umowy zbiorowej księgujemy w podgrupie 415 lub 425. Do nich zaliczamy wydatki na zakup żywności dla prowadzonej przy przedsiębiorstwie stołówki dla pracowników, lekarstwa dla apteczki, ubrań roboczych i ochronnych, mleka dla personelu oraz te wydatki, które powstają z tytułu wyżywienia dzieci pracowników w zorganizowanym przy przedsiębiorstwie żłobku.

Wykonanie księgowania płac po myśli jednolitego planu kont wymaga usystematyzowania list płac w dziale personalnym przedsiębiorstwa w taki sposób, by z pominięciem dodatkowego nakładu pracy przeprowadzić właściwe zaksięgowanie. W mniejszych przedsiębiorstwach pomija się szczegółowy podział na wykazane wyżej podgrupy, w większych natomiast jest to nie tylko że wskazane, ile raczej nieodzowne ze względu na zestawiany miesięczny arkusz rozliczenia kosztów przedsiębiorstwa.

mgr M. Nowicki

(Ciąg dalszy w następnym numerze)

Komunikaty i różne wiadomości

Skup świadczeń rzeczowych przez spółdzielnie — ulgi w podatku dochodowym.

Spółdzielnie rolniczo-handlowe poniosły w roku 1944/45 straty na zleconej im przez Państwo akcji skupu świadczeń rzeczowych. Straty te zdecydowało pokryć w 1947 r. Ministerstwo Apropozycji i Handlu.

W związku z powyższym wyłoniła się sprawa objęcia podatkiem dochodowym kwot otrzymywanych przez spółdzielnie tytułem zwrotu strat

poniesionych na akcji skupu świadczeń rzeczowych.

Stosownie do postanowień art. 9 dekretu z dnia 8 stycznia 1946 r. o podatku dochodowym otrzymywane przez spółdzielnie w r. 1947 kwoty na pokrycie wspomnianych strat z lat ubiegłych są przychodem tego roku, podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym. Uwzględniając jednak wniosek Związku Rewizyjnego Spółdzielni R. P., Ministerstwo Skarbu poleciło ograniczyć wymienionym wyżej spółdzielniom pobór podatku dochodowego za rok podatkowy (kalendarzowy) 1947 do wysokości podatku przypadającego

jącego od dochodu z uwzględnieniem wykazanej przez spółdzielnię straty bilansowej z r. 1944/45.

Przykład: Spółdzielnia wykazała stratę bilansową na 30 czerwca 1945 — zł 600.000 w tym strata na świadczeniach rzeczowych — zł 1.000.000. Zysk bilansowy na 30 czerwca 1947 r. łącznie z otrzymaną kwotą 1.000.000 zł — 1.500.000 zł. Po potrąceniu straty bilansowej z 1944/45 w kwocie zł 600.000 — pozostaje 900.000 zł.

Podatek zatem ograniczony będzie do kwoty podatku, przypadającego od 900.000 zł. Niedobrane z tego tytułu kwoty podatku dochodowego Ministerstwo Skarbu umorzyło na podstawie art. 35 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o zobowiązaniach podatkowych.

Cukrownie — ulgi w podatku dochodowym.

Ministerstwo Skarbu poleciło wstrzymać pobór zaliczek na podatek obrotowy, przypadający od obrotów, dokonanych przez poszczególne cukrownie, objęte Centralnym Zarządem Przemysłu Cukrowniczego, z tytułu sprzedaży tzw. żółtych mączek na rzecz cukrowni: „Miejska Górka” i „Odmuchów” w roku 1946 — do czasu dokonania wymiarów podatku obrotowego za rok podatkowy 1946 cukrowniom, które osiągnęły obroty ze sprzedaży żółtych mączek.

Jednocześnie Ministerstwo Skarbu upoważniło izby skarbowe do umorzenia na podstawie art. 35 ust. 1 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o zo-

bowiązaniach podatkowych z urzędu — po dokonaniu wymiarów podatku obrotowego — wymierzonych poszczególnym cukrowniom, objętym Centralnym Zarządem Przemysłu Cukrowniczego, kwot podatku, przypadającego od dokonanych przez te cukrownie obrotów wymienionymi wyżej żółtymi mączkami.

Najnowsze modele płaszczy włosennych

Poznańska Wytwórnia Konfekcji Damskiej

K. Żmudziński i Ska

Poznań, Zeylanda 9 m. 2. (dawn. Przecznicza) Tel. 70-87

A. Kaczmarek

Wytwórnia Bielizny

Poznań — Stary Rynek 83

Wejście z ul. Zamkowej 7a II ptr. — Nr telefonu 21-03

Konto Bankowe:

Narodowy Bank Polski, Oddział w Poznaniu

Pierwsza Wielkopolska Wystawa Opasów w Poznaniu

odbędzie się w dniach od 2 — 4 maja b. r. na terenie Targowicy Rzeźni Miejskiej — wejście od ulicy Grochowe Łąki

Wystawę organizuje:

Zrzeszenie Kupców Handlujących Trzodą, Bydłem i Końmi oraz Woj. Centr. Spółdz. Skupu i Zbytu Żywca w Poznaniu

Otwarcie nastąpi o godz. 10 rano.

Wstęp 50,- zł. Czysty zysk z biletów przeznaczony na powodzian.

Komitet organizacyjny

UWAGA: Prosimy o przechowanie kart wstępu, ponieważ w ostatnim dniu wystawy na wylosowane 3 nry biletów wygrać można świnie cięłą lub barana.

1. Platformy ogumione na resorach i bez
2. Wozy gospodarskie zwykłe i ogumione
3. Wózki ręczne
4. Powozy wszelkiego rodzaju

poleca i wykonuje

Budowa Wozów

W. ZIELAZEK, Poznań

ulica RYBAKI 4/6 — Telefon nr 41-45

Radio-Gniewoski

Poznań, Wierzbicice 23 — Tel. 41-36

POLECA APARATY RADIOWE

Specjalny warsztat naprawy po cenach umiarkowanych pod fachowym kierownictwem

KAPELUSZE

i przybory kapelusznicze — hurt

„MODELKA”

Poznań, ulica Kantaka 5

Poleca najnowsze fazyony.

BIURKA

Krzesta gięte, Meble szkolne

Poznańska Centrala Mebli - L. KONIECZNY

Przedstawicielstwa fabryczne

POZNAŃ, ul. 27 Grudnia 5, tel. 33-71

Fabryka Cukrów i Czekolady

M. Kołakowski

Poznań, ulica Mickiewicza 36 — Telefon 65-48

Poleca swoje wyroby.

Wielkopolskie Zakłady Przemysłowe

Bernard Polski Sp. z o. o.

Poznań, ulica Warszawska 39 — Telefon 34-30

*Fabryka kas pancernych
i szaf żelaznych oraz
kompletne urządzenie skarbców.*

ST. BAREŁKOWSKI

HURTOWNIA KOLONIALNA

Poznań, ulica Szyperska 1

Telefony 18-08 i 18-09 — Konto bankowe: Bank Związku Spółek Zarobk.

Fabryka konfekcji męskiej i chłopięcej

Bracia Lisieccy

Poznań, Stary Rynek 72 - Tel. 25-72 i 10-97

na sezon wiosenno-latowy polecamy:

plaszczce, prochowce, garnitury, ubranka
komunijne, spodnie, bryczesy i golfy.

Plaszczce damskie

poleca

Wytwórnia konfekcji damskiej

FR. JACEK i SYN

Poznań, ul. Gołębia 5 I. ptr. - Telefon 29-74

Wystawiamy na Targach Poznańskich Hala nr 3

„WENETA“ WYTWÓRNIA CHEMICZNA

Poznań, Przemysłowa 70 tel. 33-83

Poleca: płyny do trwałej, proszki do wodnej ondulacji
lakier do włosów, mydło płynne, olejki do
włosów, brylantynę, kremy, szampoony,
olejek na opalanie.

M. Szaynowa i H. Fischer

Wytwórnia Materacy Sprężynowych

POZNAŃ, Dominikańska 1 - - Telefon nr 96-49

Siatki sprężynowe do łóżek, tapczany
higieniczne oraz siodełka do krzeseł

Towar pierwszorzędny! - - Ceny konkurencyjne!

Ocet Kwasowit, musztarda wyborowa Omka
Ogórki i kapusta kwaszona

JAN BANASZYK

Fabryka Przetwórczo - Spożywcza

Poznań, ul. Woźna 12 - Telefon 23 07

Fabryka Gilz i Kartonazy „ZNICZ“

Poznań, Kramarska 4 - tel. 48-08

polecamy: Gilzy „Znicz”. „Ratuszowe”
i bibułki papier. „Zbójnickie”

wykonujemy: opakowania tekturowe i wyroby
papierowe

Nie tylko reklamę, ale towar chcę Ci dać,
z którego będziesz zawsze zadowolony, nie
tylko Ty, ale Twój potomkowie, ponieważ
pasta do obuwia „BRYLANT” naprawdę
konserwuje skórę.

„BRYLANT” właśc.: Jakób Kraszewski
Poznań, ul. Mostowa 26

FABRYKA KRZESEŁ I FOTELI

W. Majchrzak

Poznań, ulica Chlebowa

Telefon 38-41

Kupujemy

tluszczce techniczne, roślinne
i zwierzęce, oleje, kalfa-
fonie, chemikalia

Chemiczna Fabryka

Jan Kajewski

dawn. „BLASK”

Poznań, Kantaka 10

Telefony: 16-70 i 16-71

Sprzedajemy

proszki do prania

proszki do szorowania

mydła toaletowe

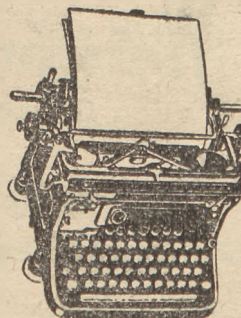
KAWA hurtowo, surowa i świeżo palona
w różnych gatunkach stale na składzie

Palarnia Kawy

K. Małecki i Syn

Poznań, ul. Szewska 7, tel. 31-66

Palimy i przyjmujemy do zamiany kawę surową.

„ASTRA”

MASZyny BIUROWE

warsztaty naprawy

Poznań, Gajowa 4, tel. 75-28

(Przy Ogrodzie Zoologicznym)

Naprawiamy maszyny
biurowe, przerabiamy na
polskie w krótkim czasie.

Spółdzielnia Spożyców „ROBOTNIK”

z odpowiedzialnością udziałami

CENTRALA W POZNANIU, ulica Łukaszczyca 40 – Telefon 61-76

OLEJARNIA i KASZARNIA własna w Gorzowie n/W.

ulica Przemysłowa – Telefon nr 60

Wyrabia oleje jadalne i kaszę we wszystkich gatunkach

Kupujemy każdą ilość rzepaku i ziarn oleistych. Przyjmujemy do przemiału ziarna oleiste i jęczmień.

Spółdzielnia Farmaceutyczna z o. u. w Poznaniu

Centrala: Poznań, ulica Masztalarska 8a l. p.

Działy:

Hurtownia Apt.-Drog., ul. Masztalarska 8a. – Fabryka Chem.-Farm., ul. Wrocławska 39
Przemysłowe Zakłady Farmac.-Rolnicze, maj. Strykowo i Sapowice, powiat poznański

Telefony: Centrala } 26-43, 26-44
Hurtownia }
Fabryka 26-42

Konta bankowe:
Bank Spółem, Poznań, Nr 61
P. K. O., Poznań, Nr V-266

Zakupuje i poleca wszelkie chemikalia

Poznańska Wytwórnia Konfekcji Sp. z o. o.

Poznań, ulica Garncarska 9 – Telefon 26-71

poleca z materiałów własnych

**ubrania męskie i chłopięce, płaszcze,
kurtki, spodnie i odzież zawodową**

Wykonuje również z materiałów powierzonych wszelkie zlecenia władz, instytucyj i organizacyj

GAJA
przyprawa do
zup, sosow,
salat, jarzyn itp
Mgr. R. GAJ Sp. z o.o.
Poznań, P. Jackowskiego 34.
TEL. 6521

BRACIA LILPOP, SZULC i S-ka

Spółka z ogr. odp.

Poznań
Armii Czerwonej 4

ARTYKUŁY TECHNICZNE
NARZĘDZIA
ARMATURA
ŚRUBY
PASY

Telefon 34-80

Papiery - Kartony - Tektury
Przetwory Papierowe
ARTYKUŁY BIUROWE

polecają

SKŁADY PAPIERU I TEKTURY
STANISŁAW DOLEWSKI

Spółka Komandytowa

POZNAŃ, Przemysłowa 25 - Tel. 48-80 i 46-91
Sprzedaż drobnicowa; Kantaka 5 - Tel. 23-01

IGNACY LINKE

POZNAŃ, PIEKARY 22/23 — TEL. 25-45 i 25-44

POLECA:

MEBLE: sypialnie, jadalnie, gabinety, fotele, tapczany
Własne pracownie: stolarskie i tapicerskie

Specjalne oddziały urządzeń:

kawiarni - restauracji - biurowych

Oddział: **MEBLI GIĘTYCH**

Znakomitą mieszankę
Kawy „ULA”

oraz dla stolówek doskonale mieszanki
lużem poleca

„SŁÓD” Przemysł Kawowy

właśc.: **K. TOMCZAK**

POZNAŃ, Piaskowa 2/3 — Telefon nr 35-12

Kawy palone

oraz

cukierki i drażetki

poleca

Hurt Kawy i Cukierków

wł. K. TOMCZAK

Poznań, Garbary 32, Tel. 35-10

BANK ZWIĄZKU SPÓŁEK ZAROBKOWYCH S. A.

Bank Dewizowy

Załatwia wszelkie czynności wchodzące w zakres bankowości.

Instytucja Centralna w Poznaniu

Plac Wolności 15 — Tel. 15-26, 19-67, 46-80

Oddziały:

Bielsko-Biała, Bydgoszcz, Bytom, Chorzów, Elbag, Elk, Gdańsk, Gdynia,
Grudziądz, Jelenia Góra, Katowice, Kielce, Kraków, Kwidzyn, Łódź,
Malbork, Olsztyn, Opole, Piotrków, Płock, Poznań, Sosnowiec, Szczecin,
Toruń, Warszawa, Wałbrzych, Wrocław, Zabrze, Zielona Góra.

Bank udziela kredytów dla średniego i drobnego przemysłu
oraz rzemiosła i handlu.

Ludwik Bręczewski

dawniej Polski Piec

autobusem w kierunku Osiedla Warszawskiego, przyst. przy Bramie Warsz.

Poznań 10
Średzka 6-9, Tel. 42-12

poleca:

piece piekarskie wszelkich systemów, przeprowadza przebudowy i remonty pieców

dostarcza:

wszelkie armatury i części zapasowe do pieców piekarskich wszelkich systemów

wykonuje:

wszelkie odlewy żeliwne i metalowe według modeli i rysunków

„CHEMERGON“

Fabryka chemiczno-farmaceutyczna

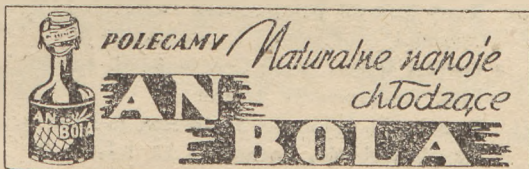
Poznań, ul. Fabryczna 31 - Tel. 21-70

poleca ogólnie znanej jakości preparaty:

Baby-Cream „Wanolan“

pasta do zębów „Białyzab“

cukierki Eu-Mint przeciw kaszlowi i chrypcie

Książki naukowe — szkolne i powieściowe
Nuty Mapy — Żurnale Mód
poleca w wielkim wyborze

Księgarnia F. Czekałski

Poznań, ul. Podgórna 10 Tel. 35-46

Kupujemy stale wszelkie książki polskie i w językach obcych

dzisiaj, jutro, zawsze...!

KREM Fotelka
NA NOC

KREM LION
NA DZIEŃ

F. i J. Stempniewicz
POZNAŃ

Od 25 lat wyroby **Ha-Es-Es**
swą jakością przekonały cały świat

Fabryka Przetworów Chemicznych
POZNAŃ, ulica Małe Garbary nr 2 - Telefon 49-90
Telefon na Międzynarodowych Targach Poznańskich 67-42

Krzysztof Kleczewski

Przedsiębiorstwo Transportowe — Ekspedycja — Magazynowanie

POZNAŃ, ul. Łukaszewicza 11/13

Telefony: • 68-88
79-13

Konto bankowe:
Bank Związku Spółek Zarobk.

„SPOŁEM”

Związek Gospodarczy Spółdzielni R. P. — spółdzielnia z odp. udziałami w Warszawie

Delegatura Zarządu na Okręg

POZNAŃSKI W POZNANIU

ulica Armii Czerwonej nr 12

Centrala telefoniczna nr. nr.: 37-53, 37-55, 12-04, 12-08, 12-10; Delegat Zarządu: 11-04, wewn. 11; Zast. Delegata Zarządu 11-06, wewn. 23.

1. Okręgowy Oddział Spożywczy — Poznań, ul. Składowa 4, tel. 22-09, 14-74, 14-75, 14-76
2. Okręgowy Oddział Rolniczy — Poznań, ul. Armii Czerwonej 13, telefon 37-53, 37-55
3. Okręgowy Oddział Przem.-Rolny — Poznań, ul. Chelmońskiego 1, telefon 70-91, 70-92
4. Okręgowy Oddział Mlecz.-Jajcz. — Poznań, ul. Składowa 5, telefon 95-69; 15-70
5. Okręgowy Oddział Włókienniczy — Poznań, ul. Kantaka 1, telefon 15-27, 15-28
6. Okręgowy Dział Młynarski — Poznań, Pl. Wolności 15, telefon 25-96
7. Okręgowy Dział Produkcji — Poznań, ul. Armii Czerwonej 12, telefon 11-17

Posiada następujące Oddziały i Składnice na terenie Woj. Poznańskiego i Ziemi Lubuskiej:

1. Oddz. Chodzież , Krasieńskiego 25, telefon 11	19. Oddz. Nowy Tomyśl , Mickiewicza 14, tel. 100 i 101
2. „ Czarnków , Pl. Wolności 13, telefon 36	20. „ Oborniki , Nadbrzeźna 1, telefon 26
3. „ Drezdenko , Przedmiejska 7, telefon 33	21. „ Ostrów Wlkp. , Armii Czerwonej 70, tel. 655
4. „ Gniezno , Warszawska 13, telefon 20-61, 20-62	22. „ Piła , Towarowa 17, telefon 26
5. „ Gorzów , św. Wojciecha 1, telefon 212	23. „ Rawicz , Pl. Wolności 37, telefon 36 i 133
6. „ Gostyń , Poznańska 45, telefon 58	24. „ Rzepin Lubuski , Poznańska 12, telefon 25
7. „ Jarocin , Mickiewicza 2, telefon 62 i 67	25. „ Srem , Kilińskiego 11, telefon 71
8. „ Kalisz , Żymierskiego 24, tel. 14-23 i 16-23	26. „ Środa , Powstańców 5, telefon 61-161
9. „ Kępno , Al. Marcinkowskiego, telefon 77	27. „ Sulęcín , Zeromskiego 1
10. „ Koło , Sienkiewicza 29, telefon 40	28. „ Świebodzin , 1-go maja 10, telefon 43
11. „ Konin , Słupecka 16, telefon 69	29. „ Szamotuły , Dworcowa 26, telefon 428
12. „ Kościan , Kościuszki 43, telefon 446	30. „ Turek , 3-go maja 1, telefon 54
13. „ Krosno n. O. , Szkolna, telefon 79 i 39	31. „ Wągrowiec , Klasztorna 1, telefon 73
14. „ Krotoszyn , Kaliska 38, telefon 132 i 18	32. „ Wolsztyn , Armii Czerwonej 2, telefon 331
15. „ Leszno , Słowiańska 35, tel. 444, 454 i 554	33. „ Września , Poznańska 9, telefon 10
16. „ Międzychód , Rynek 4, telefon 38	34. „ Zielona Góra , Grotgiera 5, telefon 115
17. „ Międzyrzecz , Chrobrego 11, telefon 41	35. „ Znin , Śniadeckich 21, telefon 171
18. „ Mogilno , Pl. Wolności 9, telefon 134 i 63	
-
1. Składnica Gubin , Piastowa 6	5. Składnica Skwierzyna , Szkolna 10, telefon 23
2. „ Lubsko	6. „ Trzcianka , Czarnkowska 1, telefon 14
3. „ Ostrzeszów , Kolejowa 52, telefon 123	7. „ Wschowa , Koniowa, telefon 266
4. „ Pleszew , Kaliska 31, telefon 167	

ORAZ ZRZĘCZA:

A. Spółdzielni Handlowych		C. Spółdzielni Przetwórczych	
I. Spółdzielnia Roln.-Handl.	= 88	I. Spółdz. Mleczarskich	= 113
II. „ Zbytu Żywnca i Mięsa	= 31	II. „ Gorzeln.	= 18
B. Spółdzielni Powszechnych	119	D. Spółdzielni Pomocniczo-Rolnych	131
I. Spółdzielnia Spoż.		I. Samopomocy Chłopskiej	= 222
I-stop. 135, II-stop. 161, III-stop. 1,		II. Ogrodnicze	= 13
wojskowych 27	= 324	III. Rybne	= 1
II. spółdzielni księgarskich 26		IV. Maszynowe	= 3
wydawn. 4	= 30	V. Różnych	= 244
	354	E. Spółdzielni Pracy i Różnych	= 105
		F. Spółdz. Oszczędnościowo-Pożyczkowych	= 94

Zwiedzajcie pawilon „Społem” na Międzynarodowych Targach Poznańskich

Zapisz się na członka w najbliższej spółdzielni, a przyczynisz się do odbudowy gospodarczej Państwa Polskiego!

Wielki wybór i niskie ceny - dostępne dla każdej kieszeni
Na sezon wiosenno-letowy:

Najmodniejsze płaszcze męskie gabardynowe, wełniane i prochowce
Piękne modelowe płaszcze damskie, dla podłotków oraz prochowce

Eleganckie ubrania męskie - chłopięce i do Komunii św.

MATERIAŁY BIELSKIE w modnych deseniach i wzorach

DLA PAŃ piękne wełny i jedwabie oraz wytworną bieliznę damską i męską
poleca znana od lat firma

EDWARD MICHAELIS, POZNAŃ

ulica Wrocławska 22 (narożnik ulicy Szkolnej) - Telefon 22-14 i 16-54

NOŻE rolnicze
przemysłowe
do użytku domowego

BRACIA PLUCIŃSCY

Fabryka Stalowych Narzędzi

Poznań, ulica Szamarzewskiego 43

Fabryka Wyrobów Metalowych

S. JABŁOŃSKI Sp. z o. o.

Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 17

wyrobia:

emblematy dla wojska, kolejnictwa, harcerstwa, guziki
mundurowe wszelkiego rodzaju, oznaki dla towarzystw
i organizacji, oczka do obuwia itp.

**Odzież Męska
i Chłopięca**

Z. Bogajewski

Fabryka Konfekcji Męskiej i Chłopięcej

POZNAŃ - Stary Rynek 77

Wejście z ulicy Sieroczej

Studnie wiercone

artyzyjskie i abisyńskie
każdego wymiaru i głębokości

Pompy

ręczne, manetkowe i mechaniczne

Wodociągi

domowe samoczynne i hydroforowe

Wiercenia

badawcze

Pale betonowe

fundamentowe

J. Kopczyński i S-ka

Poznań, ulica Marszałka Pocha 127

Przedsiębiorstwo wiercenia studzien
i zakładania wodociągów. Fabryka pomp.
Rok zał. 1893 Nr telefonu 85-88

Okucia budowlane mosiężne i cynkowe

wszelkie śruby gwintowane ze stali i mosiądzu
Zakłady galwanizacyjne - Masowa produkcja piekarników

Metalownia Witold Zgorzelak

Poznań, Strumykowa 20 tel. 42-51

Władysław Goździejewski

Fabryka ksiąg handlowych, kopert i zeszytów

Poznań, ulica Marcelego Mottego 10/11 - Telefon 76-40

» RUBIN «

Najlepsza pasta do obuwia i podłóg
FABRYKA CHEMICZNA

A. Krzymański Suke.

Poznań, ul. Koronkarska 8 - Tel. 33-57
Kupujemy wszelkie woski i terpentynę.

Oplata pocztowa uiszczona ryczałtem

P.T.
Małnicki W.
Księgarnia
3-go Maja 27.
Gdynia 7 egz.

Adres dla zwrotu: Administracja „Tygodnika Gospodarczego” Księgarnia Wilak, Poznań Kantaka 10

W. CZAJKA - Kościan Wlkp.

Wytwórnia win owocowych
Wytłocznia soków owocowych
Nowoczesna wytwórnia płynnych owoców

„Sana”

Wystawiamy
na Międzynarodowych Targach Poznańskich

„Roma” Wytwórnia cukierków

Poznań, Maszalska 7 tel. 23-71
poleca swoje znane wyroby

Do wszelkich potraw **Musztarda „Perla”**
tylko znana od lat 15-tu
S. A. ROBIŃSKI, Poznań
Ulica Dąbrowskiego 79 - Telefon nr 20-67

Jelita Sztuczne

Pierwsza Wielkopolska Wytwórnia Jelit
Właśc. St. i J. Kamyszek
POZNAŃ, ul. Mielżyńskiego 17 - Tel. 36-89
Konto: Bank Związku Spółek Zarobkowych.

„Promień”

Proszek mydlany
właśc. Piotr Dembiński
Wytwórnia Chemiczna
Poznań - Wschód, ul. św. Michała 75 - Telefon 96-52

Wł. Ressel i Syn

Wielkopolska Fabryka Wyrobów Metalowych
Poznań, ul. Patrona Jackowskiego 49
Telefon 41-27

•Poleca:

zgrzebła do koni i bydła, grabie stałowe ogrodowe i szosowe, szufelki do węgla i śmieci, kłapy wentylacyjne i zasowy kominowe, pierścienie do kołszpadelki i grabki dziecięce, piekarniki różnych wielkości.

Fachowa i rzetelna obsługa.

Powszechnie znana
Woda mineralna - naturalna - alkaliczna

Zalecana przez pp. lekarzy przy zaburzeniach żołądka, nerek i pęcherza, a jako taka zbadana i uznana przez Uniwersytety w Warszawie, Poznaniu i zagranicą

OSTROMECKO

Naszym Szanownym pp. Konsumentom do łaskawej wiadomości, że przedstawicielstwo na Poznań i Wielkopolskę powierzyliśmy dawniejszemu długoletniemu przedstawicielowi p. A. Skupinskiemu, właścicielowi firmy „Wulkan”, Grochowe Łąki 5 - Tel. 45-96

Cena ogłoszeń: za 1 mm na stronie 4-łamowej zł 15,—

Ogłoszenia przyjmuje dla instytucji i przedsiębiorstw państwowych oraz firm pozostających pod zarządkiem państwowym „P. A. P.” Polska Agencja Prasowa, Poznań, Sew. Mielżyńskiego 8 - telefon 42-63.

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa
w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31
Tel.: 78-82, 23-85, 23-63

Ogłoszenia przyjmuje „PAR” Polska Agencja Reklamy Fr. Krajna - Spadkobiercy
Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 7 - Telefon 30-80 i oddz. Kraków, Rynek Gl. 46 -
Tel. 503-66 - Bydgoszcz, Al. 1 Maja 16
Tel. 17-65 - Toruń, ul. Mostowa 38.

Administracja: Księgarnia Wilak
Poznań, ul. Kantaka 10 - Tel. 44-40
Konto P. K. O. - V - 4085
Cena numeru 30,— zł, prenumerata kwartalna 300,— zł